

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 259

Warszawa, 8 lutego 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Roberta Telusa.

(-) Waldemar Andzel; (-) Iwona Ewa Arent; (-) Anna Baluch; (-) Jacek Bogucki; (-) Zbigniew Bogucki; (-) Joanna Borowiak; (-) Lidia Burzyńska; (-) Artur Chojecki; (-) Witold Wojciech Czarnecki; (-) Przemysław Czarnek; (-) Władysław Dajczak; (-) Elżbieta Duda; (-) Magdalena Filipek-Sobczak; (-) Anna Gembicka; (-) Marcin Grabowski; (-) Zbigniew Hoffmann; (-) Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk; (-) Ewa Leniart; (-) Anna Milczanowska; (-) Bolesław Piecha; (-) Zbigniew Rau; (-) Jarosław Sachajko; (-) Sławomir Skwarek; (-) Katarzyna Sójka; (-) Krzysztof Szczucki; (-) Robert Telus; (-) Marcin Warchoń; (-) Tomasz Zieliński.

USTAWA

z dnia ...

o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników

Art. 1. W ustawie z dnia 4 października 2018 roku o spółdzielniach rolników (Dz.U. z 2018 r. 2037 ze zm.) art. 7:

1) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Założycielami spółdzielni rolników mogą być rolnicy, których liczba nie może być mniejsza niż cztery.

2. Spółdzielnia rolników liczy co najmniej czterech członków będących rolnikami, o ile statut nie wymaga większej liczby członków będących rolnikami.”.

2) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy - Prawo spółdzielcze, żaden z członków nie może mieć więcej niż 25% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, także pośrednio:

1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami;

2) jeżeli członkowie zarządu osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana zmiana ustawy o spółdzielniach rolników ma na celu zwiększenie możliwości zrzeszania się rolników poprzez zmniejszenie minimalnej liczby członków wymaganych dla założenia oraz funkcjonowania spółdzielni rolników.

Funkcjonowanie producentów rolnych w formie spółdzielni rolników jest korzystne dla rynku rolnego oraz dla samych producentów rolnych. W ramach tego rodzaju podmiotów w szczególności możliwe jest zwiększenie mocy negocjacyjnej rolników wobec odbiorców, hurtowników oraz dostawców. Dzięki zbiorczemu podejściu do sprzedaży, rolnicy mogą negocjować lepsze warunki handlowe i uzyskiwać bardziej korzystne ceny za swoje produkty, jak również dokonywać zakupów środków niezbędnych do produkcji rolnych na lepszych warunkach. Funkcjonowanie w ramach spółdzielni rolników pozwala na wspólne korzystanie z zasobów, takich jak maszyny rolnicze, narzędzia, magazyny czy transport, co pozwala na oszczędności kosztów. Spółdzielnie umożliwiają także efektywne zarządzanie produkcją, dzięki czemu można zwiększyć wydajność gospodarstwa. Z punktu widzenia korzyści spółdzielczości należy wskazać również na możliwość organizacji wspólnej dystrybucji produktów rolniczych, co zazwyczaj prowadzi do obniżenia kosztów logistycznych. Poprzez wspólną sprzedaż i marketing, rolnicy mogą dotrzeć do większej liczby konsumentów i nabywców. Spółdzielnie są także platformę do dzielenia się doświadczeniami, wiedzą i rozwiązywania wspólnych problemów. To sprzyja solidarności wśród rolników i pozwala na skuteczniejsze radzenie sobie z wyzwaniami, takimi jak susze, choroby roślin i zwierząt czy zmienne warunki rynkowe.

Zmniejszenie minimalnej liczby rolników, którzy będą uprawnieni do tworzenia spółdzielni rolników, przyczyni się do ułatwienia tworzenia tego rodzaju podmiotów i ich upowszechnienia na polskim rynku produkcji rolnej. Umożliwienie tworzenia spółdzielni z mniejszą liczbą członków pozwoli na stworzenie i funkcjonowanie podmiotów, w których łatwiej jest osiągać porozumienie i podejmować decyzje. W przypadku, gdy liczba założycieli jest zbyt duża, proces podejmowania decyzji może stać się bardziej skomplikowany i czasochłonny. Dodatkowo, mniejsza liczba rolników może ułatwić zarządzanie i koordynację działań w ramach spółdzielni. Efektywne zarządzanie jest ważne dla skutecznej działalności spółdzielni. Zmiana ta prowadzi również do zmniejszenia formalizmu i pozostawia decyzję o zrzeszaniu się w rękę rolników, którzy sami decydują, ilu członków powinna mieć spółdzielnia. Pozwoli to na zwiększenie elastyczności w zakresie zrzeszania się, co będzie miało pozytywny

wpływ na rozwój rynku produkcji rolnej i zwiększy konkurencyjność tego sektora gospodarki na arenie międzynarodowej.

Zakłada się, że projektowane zmiany mogą przyczynić się do poprawy sytuacji budżetu państwa w związku ze zwiększeniem wpływów związanych z tworzeniem nowych spółdzielni rolników, co będzie przyczyniało się do wzrostu efektywności produkcji rolnej.

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych, w tym na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy pozytywnie wpłynie na możliwości zrzeszania się rolników i podejmowania współpracy w zakresie wspólnego zbywania produktów rolnych oraz wzmocnienia pozycji rolników w łańcuchu dostaw.

Projekt ustawy nie tworzy dodatkowych obciążeń dla rolników ani przedsiębiorców.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 12 lutego 2024 r.

BAS-WAPEiM-319/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS
L.dz. DS. 1120.47. 2024(2)
Data wpływu 12.02. 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego
projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników
(przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W projekcie ustawy przewidziano zmianę art. 7 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników¹, zwanej dalej „ustawą”. Autorzy projektu zaproponowali zmniejszenie (z dziesięciu do czterech) minimalnej liczby rolników i członków będących rolnikami, wymaganej odpowiednio dla założenia i funkcjonowania spółdzielni rolników. Zgodnie z proponowaną nowelizacją ustawy założycielami spółdzielni rolników mogliby być rolnicy, których liczba nie może być mniejsza niż cztery, spółdzielnia rolników liczyłaby co najmniej czterech członków będących rolnikami, o ile statut nie wymaga większej liczby członków będących rolnikami (projektowane brzmienie art. 7 ust. 1 i 2 ustawy). Jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze², żaden z członków nie

¹ Dz. U. poz. 2073, ze zmianami.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 648 oraz z 2023 r. poz. 1450. Przepis ten stanowi, że każdy członek spółdzielni ma jeden głos bez względu na ilość posiadanych udziałów.

mógłby mieć więcej niż 25%³ ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu⁴ (zapropnowane brzmienie art. 7 ust. 4 ustawy).

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

³ Zgodnie ze zmienianym przepisem żaden z członków spółdzielni rolniczej nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

⁴ Także pośrednio: 1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami; 2) jeżeli członkowie zarządu osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników.

Warszawa, 12 lutego 2024 r.

BAS-WAPEiM-320/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS. 1126 47. 2024

Data wpływu 12. 02. 2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

W projekcie ustawy przewidziano zmianę art. 7 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników¹, zwanej dalej „ustawą”. Autorzy projektu zaproponowali zmniejszenie (z dziesięciu do czterech) minimalnej liczby rolników i członków będących rolnikami, wymaganej odpowiednio dla założenia i funkcjonowania spółdzielni rolników. Zgodnie z proponowaną nowelizacją ustawy założycielami spółdzielni rolników mogliby być rolnicy, których liczba nie może być mniejsza niż cztery, spółdzielnia rolników liczyłaby co najmniej czterech członków będących rolnikami, o ile statut nie wymaga większej liczby członków będących rolnikami (projektowane brzmienie art. 7 ust. 1 i 2 ustawy). Jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze², żaden z członków nie mógłby mieć więcej niż 25%³ ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu⁴ (zaproponowane brzmienie art. 7 ust. 4 ustawy).

¹ Dz. U. poz. 2073, ze zmianami.

² Dz. U. z 2021 r. poz. 648 oraz z 2023 r. poz. 1450. Przepis ten stanowi, że każdy członek spółdzielni ma jeden głos bez względu na ilość posiadanych udziałów.

³ Zgodnie ze zmienianym przepisem żaden z członków spółdzielni rolniczej nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu.

⁴ Także pośrednio: 1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami; 2) jeżeli członkowie zarządu osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Autor:

Marcin Fryźlewicz

ekspert ds. legislacji

w Biurze Analiz Sejmowych

Akceptował:

Dyrektor

Biura Analiz Sejmowych

Przemysław Sobolewski

Warszawa, dnia 28 lutego 2024 r.

BEOS-WP/WOSR-329/24

SEKRETARIAT Z-CY SZEFKA KS

L.dz. DS.1400.25.2024

Data wpływu 29.02.2024

Pan Minister

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Ocena Skutków Regulacji
zawartej w poselskim projekcie ustawy
o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników
(przed nadaniem numeru druku¹)

I. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt przewiduje zmianę art. 7 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników². Zaprojektowane zmiany zakładają zmniejszenie (z dziesięciu do czterech) minimalnej liczby rolników i członków będących rolnikami, wymaganej odpowiednio dla założenia i funkcjonowania spółdzielni rolników. Jak wskazano w uzasadnieniu projektowana zmiana ma na celu zwiększenie możliwości zrzeszania się rolników. Projektodawca podkreśla, że „[z]mniejszenie minimalnej liczby rolników, którzy będą uprawnieni do tworzenia spółdzielni rolników, przyczyni się do ułatwienia tworzenia tego rodzaju podmiotów i ich upowszechnienia na polskim rynku produkcji rolnej. Umożliwienie tworzenia spółdzielni z mniejszą liczbą członków pozwoli na stworzenie i funkcjonowanie podmiotów, w których łatwiej jest osiągać porozumienie i podejmować decyzje. W przypadku, gdy liczba założycieli jest zbyt duża, proces podejmowania decyzji może stać się bardziej skomplikowany

¹ Projekt ustawy znajduje się w wykazie projektów wniesionych, którym nie został nadany jeszcze numer druku sejmowego. Numer w wykazie: SH-020-63/24; przedstawiciel wnioskodawców: poseł Robert Telus.

² Dz. U. poz. 2073, ze zm.; dalej: u.s.r.

i czasochłonny. Dodatkowo, mniejsza liczba rolników może ułatwić zarządzanie i koordynację działań w ramach spółdzielni. Efektywne zarządzanie jest ważne dla skutecznej działalności spółdzielni. Zmiana ta prowadzi również do zmniejszenia formalizmu i pozostawia decyzję o zrzeszaniu się w ręku rolników, którzy sami decydują, ilu członków powinna mieć spółdzielnia. Pozwoli to na zwiększenie elastyczności w zakresie zrzeszania się, co będzie miało pozytywny wpływ na rozwój rynku produkcji rolnej i zwiększy konkurencyjność tego sektora gospodarki na arenie międzynarodowej”.

II. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projekcie przewidziano zmianę przepisów określających minimalną liczbę założycieli i członków spółdzielni rolników oraz sposób ustalania liczby głosów przysługujących członkom tych spółdzielni.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 7 ust. 1 i ust. 2 u.s.r. minimalna liczba rolników będących założycielami spółdzielni rolników oraz minimalna liczba członków będących rolnikami takiego podmiotu nie może być mniejsza od dziesięciu; przy czym statut spółdzielni może przewidywać wymóg większej liczby członków spółdzielni będących rolnikami. W uzasadnieniu projektu ustawy o spółdzielniach rolniczych wskazano, że „[t]akie podejście ma na celu zapewnienie trwałej konsolidacji producentów rolnych oraz powstawanie stabilnych i silnych ekonomicznie podmiotów, które, operując na rynku, będą odpowiednim partnerem dla pozostałych uczestników łańcucha żywnościowego. Podmioty te dzięki właściwemu zorganizowaniu się również pod względem liczby członków będą w stanie odpowiednio dostosować produkcję do wymagań odbiorcy pod względem jakości, ilości i asortymentu, a także ograniczać koszty produkcji, wykorzystując efekt skali. Ponadto przedstawiona propozycja powinna ograniczyć możliwość tworzenia przypadkowych podmiotów powołanych do życia jedynie w celu skorzystania z przewidzianych w projekcie ulg podatkowych. Jednocześnie zaznaczyć należy, że przedstawiona propozycja jest zbieżna z aktualnie obowiązującymi przepisami ustawy – Prawo spółdzielcze”³.

³ Druk nr 1425, VIII kad., uzasadnienie s. 6; <https://sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=1425>.

Zaproponowane zmiany art. 7 ust. 1 i 2 u.s.r. zakładają zmniejszenie minimalnej liczby rolników i członków będących rolnikami, wymaganej odpowiednio dla założenia i funkcjonowania spółdzielni rolników. Zgodnie z projektowanym brzmieniem ww. przepisów: założycielami spółdzielni rolników mogliby być rolnicy, których liczba nie może być mniejsza niż cztery, a spółdzielnia liczyłaby co najmniej czterech członków będących rolnikami – o ile statut nie wymagałby większej liczby członków będących rolnikami. Na skutek wejścia w życie projektowanych przepisów obniżona zostanie zatem wymagana minimalna liczba założycieli i członków spółdzielni rolników, co w konsekwencji najprawdopodobniej będzie skutkowało zwiększeniem liczby zakładanych spółdzielni rolników.

Projekt zakłada także zmianę art. 7 ust. 4 u.s.r., zgodnie z którym:

„Jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy – Prawo spółdzielcze, żaden z członków nie może mieć więcej niż 20% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu, także pośrednio:

1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami;

2) jeżeli członkowie zarządu osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników”.

Natomiast zgodnie z proponowanym brzmieniem art. 7 ust. 4 u.s.r., jeżeli członkami spółdzielni rolników są wyłącznie osoby prawne, a statut określa inną zasadę ustalania liczby głosów niż określona w art. 36 § 2 zdanie pierwsze ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze⁴, żaden z członków nie mógłby mieć więcej niż 25% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu⁵. Projekt zakłada

⁴ Dz.U. z 2021 r. poz. 648 oraz z 2023 r. poz. 1450. Przepis ten stanowi, że każdy członek spółdzielni ma jeden głos bez względu na ilość posiadanych udziałów.

⁵ Także pośrednio: 1) przez dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu, zgromadzeniu wspólników albo walnym zebraniu członków, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników, także na podstawie porozumień z innymi osobami; 2) jeżeli członkowie zarządu osoby prawnej będącej

zatem zmianę ograniczenia w dysponowaniu liczbą głosów na walnym zgromadzeniu spółdzielni rolników. Na skutek wejścia w życie proponowanych zmian zwiększony zostanie limit liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółdzielni przysługujący jednemu członkowi (również pośrednio).

III. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z analizy ustawodawstwa wynika, że większość państw europejskich posiada ogólne przepisy dotyczące spółdzielni, lecz ich charakter jest dość zróżnicowany. Przykładowo, kwestie spółdzielczości mogą być uregulowane np. w odrębnej ustawie dotyczącej spółdzielni rolniczych (Rumunia), w kodeksie cywilnym (Włochy; Holandia), w kodeksie handlowym (Czechy, Słowacja) lub w ustawach o przedsiębiorstwach handlowych (Dania). W niektórych państwach przyjęto ustawy o prawie spółdzielczym (Finlandia, Litwa, Niemcy), a w innych kwestie spółdzielczości są regulowane zarówno w ustawach o spółdzielczości, jak i w kodeksach (np. Francja, Węgry).

Analiza porównawcza w wybranych państwach pokazuje, że minimalna liczba członków wymaganych do założenia spółdzielni waha się od 2 do 9, przy czym w niektórych państwach nie ma przepisów dotyczących minimalnej liczby wymaganych członków.

W Czechach zgodnie z ustawą o spółkach handlowych i spółdzielniach (§ 552 ustawy o spółkach handlowych)⁶ z 2012 r. spółdzielnia to wspólnota licząca co najmniej 3 członków utworzona w celu wzajemnej pomocy swoim członkom lub osobom trzecim albo w celu prowadzenia działalności gospodarczej. W Danii działalność spółdzielni uregulowana jest Aktem o Przedsiębiorstwach Handlowych⁷, wspólnym dla wszystkich rodzajów podmiotów gospodarczych. W ustawie przez spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością rozumie się spółdzielnię (stowarzyszenie spółdzielcze) lub stowarzyszenie z ograniczoną odpowiedzialnością, w której żaden z

członkiem spółdzielni rolników stanowią więcej niż połowę członków zarządu innej osoby prawnej będącej członkiem spółdzielni rolników.

⁶ *Zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)*

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90#cast1-hlava6>

⁷ *Bekendtgørelse om lov om visse erhvervsdrivende virksomheder*

<https://www.retsinformation.dk/eli/ltal/2021/249>

uczestników nie ponosi odpowiedzialności osobistej, nieograniczonej i solidarnej. Warunkiem jest także to, aby spółka składała się z minimum 2 uczestników i posiadała możliwość zmiany liczby uczestników, a uprawnienia finansowe i zarządcze nie były oparte na udziale uczestników w kapitale. W Finlandii ogólna ustawa o spółdzielniach⁸ z 2001 roku z późniejszymi zmianami stanowi, że liczba członków spółdzielni, liczba udziałów i kapitał zakładowy są zmienne. Nie wyznaczono minimalnej liczby członków niezbędnych do jej założenia. We Francji, poza ogólną ustawą o statucie spółdzielni⁹ z 1947 roku, istnieją także przepisy szczególne odnoszące się do wybranych branż spółdzielczości. Przykładowo, problematyka spółdzielni rolniczych zawarta została w kodeksie rolnym¹⁰ (księga V, tytuł II). Kodeks rolny i rybołówstwa morskiego (Tytuł II: Spółdzielnie rolnicze artykuł R522-1) stanowi, że każda spółdzielnia rolnicza musi mieć co najmniej 7 członków, którymi mogą być osoby prawne lub osoby fizyczne, przy czym te ostatnie muszą być kierownikami gospodarstw. Jednakże liczba ta jest obniżona do 4 dla spółdzielni użytkowania sprzętu rolniczego, których członkowie-spółdzielcy są zaangażowani w działalność rolną określoną w art. L. 411-39-1 i art. 1871 kodeksu cywilnego oraz dla spółdzielni wspólnej produkcji zwierzęcej. W Holandii regulacje dotyczące spółdzielni znajdują się w drugiej księdze kodeksu cywilnego¹¹, który wymienia spółdzielnie jako jedną z form organizacji posiadających osobowość prawną. Spółdzielnie podlegają ogólnym przepisom regulującym działalność osób prawnych, stowarzyszeń i (w niektórych aspektach) spółek z ograniczoną odpowiedzialnością. Do założenia spółdzielni wystarczy 2 członków, a pozostanie 1 członka nie prowadzi do rozwiązania spółdzielni. Na Litwie uchwalono ogólną ustawę o spółdzielniach – prawo spółek spółdzielczych (spółdzielni)¹² z 2002 r., z późniejszymi zmianami. Zgodnie z ustawą do założenia i funkcjonowanie spółdzielni wymaganych jest co najmniej 5 członków. W artykule 3' ustawa doprecyzowuje warunki, jakie spółdzielnia musi spełnić, aby być spółdzielnią rolniczą. W Niemczech

⁸ *Osuuskuntalaki*, <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20130421>

⁹ *Loi n° 47-1775 du 10 septembre 1947 portant statut de la coopération*, <https://www.legifrance.gouv.fr/loda/id/JORFTEXT000000684004>

¹⁰ *Code rural et de la pêche maritime: Titre II: Sociétés coopératives agricoles* (Articles R521-1 à R529-2)

https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006071367/LEGISCTA000006138427/

¹¹ *Burgerlijk Wetboek Boek 2*, <https://wetten.overheid.nl/BWBR0003045/2024-01-01>

¹² *KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ) ĮSTATYMAS*, <https://www.infolex.lt/ta/31084#>

funkcjonuje odrębna ustawa o spółdzielniach – prawo spółdzielcze¹³ z 1 października 1889 r. z późniejszymi zmianami. Ustawa określa, iż 3 członków stanowi minimalną liczbę członków spółdzielni. W Rumunii przyjęto odrębną ustawę regulującą kwestie spółdzielni rolnych – Prawo nr 566 z dnia 9 grudnia 2004 r o współpracy rolniczej¹⁴. Zgodnie z art. 5 spółdzielnia rolnicza powstaje i działa przy minimalnej licznie 5 osób. Na Słowacji ogólne zasady dotyczące spółdzielni można znaleźć w kodeksie handlowym z 1991 r.¹⁵, z późniejszymi zmianami. Paragraf 221 stanowi, że spółdzielnia musi liczyć co najmniej 5 członków. Nie dotyczy to jednak sytuacji, gdy jej członkami są co najmniej 2 osoby prawne. Na istnienie spółdzielni nie ma wpływu przystąpienie dodatkowych członków lub wygaśnięcie członkostwa dotychczasowych członków, jeżeli spółdzielnia dalej spełnia wskazane warunki. Na Węgrzech kwestie spółdzielni rolniczych regulowane są kodeksem cywilnym¹⁶ z 2013 r. oraz ogólną ustawą o spółdzielniach¹⁷ z 2006 r., która zawiera rozdział dotyczący spółdzielni rolnej. Przepisy te nie wskazują minimalnej liczby członków spółdzielni, ale stanowią, że liczba członków spółdzielni niebędących osobami fizycznymi nie może przekraczać 1/3 liczby członków. We Włoszech art. 2511 kodeksu cywilnego¹⁸ stanowi, że spółdzielnia musi liczyć co najmniej 9 członków. Kodeks przewiduje wyjątek, że spółdzielnia może być utworzona przez co najmniej 3 członków, gdy są oni osobami fizycznymi, a wtedy spółdzielnia przyjmuje zasady funkcjonowania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W przypadku działalności rolniczej członkami spółdzielni mogą być również zwykłe stowarzyszenia.

¹³ *Genossenschaftsgesetz* <https://dejure.org/gesetze/GenG/4.html>

¹⁴ *LEGE nr. 566 din 9 decembrie 2004a cooperatiei agricole*, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliuDocumentAfis/209732>

¹⁵ *OBCHODNÝ ZÁKONNÍK* <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1991/513/>

¹⁶ 2013. évi V. Törvény a Polgári Törvénykönyvről, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300005.tv>

¹⁷ 2006. évi X. Törvény a szövetkezetekről, <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0600010.tv#lbj116idbc4e>

¹⁸ *Codice civile*, <https://www.codice-civile-online.it/codice-civile/articolo-2522-del-codice-civile>

IV. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Akt będzie oddziaływał na:

- 1) osoby fizyczne oraz osoby prawne prowadzące gospodarstwa rolne w rozumieniu przepisów ustawy o podatku rolnym lub prowadzące działalność rolniczą w zakresie działów specjalnych produkcji rolnej, będące producentami produktów rolnych lub grup tych produktów lub prowadzące chów lub hodowlę ryb (zwanymi dalej „rolnikami”) – ok. 1,3 mln¹⁹
 - 2) osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące rolnikami, prowadzące działalność w zakresie przechowywania, magazynowania, sortowania, pakowania, przetwarzania produktów rolnych lub wspomagającą rolnictwo, obejmującą świadczenie usług z wykorzystaniem maszyn, narzędzi lub urządzeń służących do wytwarzania produktów rolnych – liczba trudna do oszacowania na dzień proponowanych zmian do ustawy;
- w zakresie możliwość tworzenia wspólnych struktur gospodarczych w postaci spółdzielni rolników.

V. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Brak jest informacji odnośnie do tego, czy projekt ustawy był poddany konsultacjom społecznym.

VI. Wpływ na sektor finansów publicznych

Wnioskodawca nie dokonał oceny wpływu wejścia w życie projektowanych regulacji na sektor finansów publicznych, w tym na budżety jednostek samorządu terytorialnego (JST). W uzasadnieniu wyraził jedynie opinię, że projektowane zmiany mogą przyczynić się do poprawy sytuacji budżetu państwa w związku ze

¹⁹ Szacunek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego, zob. *Ocena skutków regulacji do projektu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zmieniającego rozporządzenie w sprawie wykazu produktów lub grup produktów, ze względu na które mogą być zakładane spółdzielnie rolników*, nr 567 w wykazie prac legislacyjnych Rządowego Centrum Legislacji.

zwiększeniem wpływów związanych z tworzeniem nowych spółdzielni rolników, co będzie przyczyniało się do wzrostu efektywności produkcji rolnej.

Celem zaproponowanych w projekcie rozwiązań jest zwiększenie możliwości powoływania przez rolników spółdzielni, które funkcjonowałyby w oparciu o zasady prawa spółdzielczego, z uwzględnieniem specyfiki dotyczącej działalności rolniczej. Nowe podmioty, które uzyskiwałyby status spółdzielni rolników, polegałyby wyłączeniu z niektórych obowiązków fiskalnych. Zatem projektowana zmiana ustawy może przyczynić się do ubytków dochodów podatkowych z tytułu zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)²⁰ (w których także mają swój udział JST) czy z podatku od nieruchomości²¹ (będącego w całości dochodem JST). Należy jednak zwrócić uwagę, że potencjalna skala ubytków z tytułu zwolnień jest trudna do obliczenia, w szczególności ze względu na brak możliwości oszacowania potencjalnej wysokości dochodów spółdzielni rolników, których poziom może być zróżnicowany i uzależniony od m.in. liczby członków, ich potencjału wytwórczego, wysokości plonów,

²⁰ Wolne od podatku są dochody spółdzielni rolników w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073) prowadzącej działalność jako mikroprzedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), pochodzące ze zbycia produktów rolnych lub grup tych produktów, lub ryb, ze względu na które spółdzielnia rolników została założona, wyprodukowanych w gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej jej członków, por. art. 17 ust. 1 pkt 49a ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2805). Zwolnione od podatku dochodowego od osób prawnych są dochody spółdzielni rolników prowadzącej działalność jako mikroprzedsiębiorstwo, pochodzące ze zbycia produktów rolnych lub grup tych produktów, lub ryb, ze względu na które spółdzielnia rolników została założona. Jednak znaczenie tej regulacji jest ograniczone ze względu na zawężenie zwolnienia wyłącznie do mikroprzedsiębiorstw. Zwolnienie określone w art. 23 pkt 2 ustawy o spółdzielniach rolników stanowi pomoc *de minimis* (zob. art. 25), J. Bieluk, A. Doliwa, B. Jeżyńska, *Ustawa o spółdzielniach rolników. Komentarz*, C.H.Beck 2020.

²¹ Zwolnia się od podatku od nieruchomości budynki i budowle lub ich części oraz zajęte pod nie grunty, wykorzystywane przez spółdzielnię rolników lub związek spółdzielni rolników na działalność określoną w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz. 2073), stanowiące własność albo będące w wieczystym użytkowaniu spółdzielni rolników lub związku spółdzielni rolników, które prowadzą działalność jako mikroprzedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), por. art. 7 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70). Zwolnienie zawarte w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych obejmujące podatek od nieruchomości od budynków i budowli wykorzystywanych przez spółdzielnie rolników zrównuje te podmioty z innymi podmiotami rolniczymi, jednak ze względu na ograniczenie zwolnienia obejmującego wyłącznie mikroprzedsiębiorców jego znaczenie zdecydowanie spada. Zwolnienie na podstawie art. 21 ustawy o spółdzielniach rolników stanowi pomoc *de minimis* (zob. art. 25), J. Bieluk, A. Doliwa, B. Jeżyńska, *Ustawa o spółdzielniach rolników. Komentarz*, C.H.Beck 2020.

cen produktów rolnych, skali obrotu produktami rolnymi między członkami a spółdzielnią oraz ze względu na brak możliwości oszacowania liczby podmiotów, jakie uzyskałyby status spółdzielni rolników i powierzchni nieruchomości będących w ich posiadaniu, które mogłyby podlegać przedmiotowym zwolnieniom.

Jednocześnie obniżenie wpływów do budżetu państwa może zostać zrównoważone potencjalne większymi wpływami m.in. z podatków dochodowych (PIT i CIT) podmiotów działających w otoczeniu rolnictwa, jak również podatku VAT, uzyskanych dzięki działalności prowadzonej przez spółdzielnie rolników.

VII. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Projektowane rozwiązania służą zwiększaniu możliwości zrzeszania się rolników poprzez zmniejszenie minimalnej liczby członków wymaganych dla założenia oraz funkcjonowania spółdzielni. W zmienianym art. 7 ust. 1 i 2 ustawy o spółdzielniach rolników wskazano, że liczba rolników będących założycielami spółdzielni rolników oraz liczba członków takiego podmiotu będących rolnikami nie może być mniejsza od czterech wobec obecnie wymaganej – dziesięciu członków. Dotychczasowe podejście służyć miało zapewnieniu trwałej konsolidacji producentów rolnych oraz powstawaniu stabilnych i silnych ekonomicznie podmiotów, które, operując na rynku, miały być odpowiednim partnerem dla pozostałych uczestników łańcucha żywnościowego. Podmioty te dzięki właściwemu zorganizowaniu się również pod względem liczby członków miały być w stanie odpowiednio dostosować produkcję do wymagań odbiorców pod względem jakości, ilości i asortymentu, a także ograniczać koszty produkcji, wykorzystując efekt skali. Ponadto minimalna liczba dziesięciu członków miała ograniczyć możliwość tworzenia przypadkowych podmiotów powołanych do życia jedynie w celu skorzystania z przewidzianych w ustawie ulg podatkowych²². Tymczasem, według danych przekazanych przez Krajową Radę Spółdzielczą od

²² Zob. *Ocena skutków regulacji do projektu ustawy o spółdzielniach rolników* przygotowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nr UD 114 w wykazie prac legislacyjnych Rządowego Centrum Legislacji.

czasu uchwalenia ustawy²³ powstały jedynie 3 spółdzielnie rolników, natomiast projektodawca ustawy zakładał, że w ciągu 10 lat powstanie ok. 150 takich spółdzielni. A. Suchoń²⁴ wskazuje, że istotnie jedną z barier rozwoju spółdzielni rolników jest wymóg dziesięciu członków rolników. W odniesieniu do minimalnej liczby członków, podkreśla, że zasadne jest wprowadzenie minimum – w liczbie pięciu rolników. Podobne stanowisko przedstawiła Krajowa Rada Spółdzielcza²⁵, wymieniając wśród głównych powodów braku tworzenia spółdzielni rolników problemy w zebraniu dziesięciu chętnych rolników do założenia takiej spółdzielni. Jak podkreślają eksperci, nie jest to jednak jedyne ograniczenie skłonności polskich rolników do formalnego zrzeszania się. Zasadnym zatem wydaje się zasięgnięcie opinii rządu do tego projektu i podjęcie kompleksowych działań w celu identyfikacji i wyeliminowania barier ograniczających rozwój spółdzielni rolników.

Wejście w życie projektowanej zmiany ustawy pozwoli na usunięcie jednej ze zidentyfikowanych i znaczących barier ograniczających organizowanie się rolników w spółdzielniach rolników. Na uwagę zasługuje obserwacja, że mniejsza liczebność spółdzielców występuje także w systemach prawnych innych państw członkowskich Unii Europejskiej, w których producenci rolni wykazują większą skłonność do zrzeszania się.

Zwiększenie zorganizowania producentów rolnych wzmocni proces tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw, w tym szczególnie mikroprzedsiębiorstw na

²³ Wejście w życie ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników z dniem 1 grudnia 2018 r.

²⁴ A. Suchoń (2020), *Nowa ustawa o spółdzielniach rolników – wybrane zagadnienia*, „Studia Prawnicze KUL”, (3), 261–290, <https://doi.org/10.31743/sp.11508>

²⁵ Informacja Krajowej Rady Spółdzielczej dla Biura Analiz Sejmowych z dnia 15 lutego 2024 r., sygn. SIB/SP/6/2024/MM/EJ.

Główne powody braku tworzenia spółdzielni rolników wskazane przez Krajową Radę Spółdzielczą:

- brak wsparcia na tworzenie i rozwój spółdzielni rolników, w tym na pokrycie kosztów administracyjnych,
- brak wiedzy wśród rolników o warunkach tworzenia i działania spółdzielni rolników,
- problemy w zebraniu 10 chętnych rolników do założenia spółdzielni rolników,
- brak dedykowanego wsparcia dla mikro i małych spółdzielni w ramach Planu Strategicznego WPR 2023–2027,
- brak zwolnień podatkowych (z podatku dochodowego oraz podatku od nieruchomości) dla spółdzielni rolników mających status mikro i małego przedsiębiorstwa, bez ograniczenia do pomocy *de minimis*,
- brak promocji i upowszechnienia informacji nt. spółdzielni rolników i roli jaką one mogą pełnić w zwiększaniu dochodów rolników.

terenach wiejskich. Tworzenie takich wspólnych struktur gospodarczych ułatwi konsolidację podaży produktów rolnych na poziomie producentów, co umocni ich pozycję negocjacyjną w łańcuchu dostaw żywności. W kontekście zwiększenia konkurencyjności na rynku produktów rolnych, a co za tym idzie dochodowości gospodarstw domowych rolników, będzie to także okazją do przeciwdziałania wyludnianiu obszarów wiejskich oraz zmniejszania dysproporcji w relacji do regionów zurbanizowanych.

VIII. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

W projekcie zakłada się m.in. obniżenie wymaganej minimalnej liczby założycieli i członków spółdzielni rolników. Tym samym można założyć, że skutkiem wejścia w życie projektowanych regulacji będzie zwiększenie liczby spółdzielni rolników.

IX. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej zmiany ustawy o spółdzielniach rolników może mieć pozytywny wpływ na rynek pracy. Oczekiwane zwiększenie liczby miejsc pracy, wpłynie na ograniczenie bezrobocia oraz ewentualne zmniejszenie wydatków państwa na świadczenia socjalne w tym zakresie.

X. Wpływ na pozostałe obszary

Projekt nie wpływa na pozostałe obszary.

XI. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Zgodnie z art. 2 projektu proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

XII. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zarówno projekt jak i jego uzasadnienie nie wskazują na planowaną ewaluację projektu.

XIII. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Poza listą posłów klubu parlamentarnego popierających projekt ustawy, do projektu nie dołączono załączników.

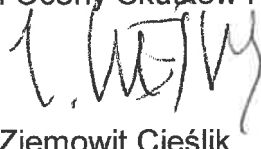
Autorzy:

Agnieszka Tomaszewska (pkt I, II, V, VIII, XI, XII, XIII)
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

dr Olga Olkowska (pkt IV, VI, VII, IX, X)
specjalista ds. systemu gospodarczego
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Kaja Krawczyk, Natalia Firlej (pkt III)
specjalistki w Wydziale Oceny Skutków Regulacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

Deskryptory bazy REX: ocena skutków regulacji, spółdzielnia, rolnictwo, projekt ustawy.

Weryfikacja: dr Adam Karczmarek (pkt I, II, V, VIII, XI, XII, XIII), dr Dobromir Dziewulak (pkt III), dr Adrian Gryczuk ((pkt IV, VI, VII, IX, X).

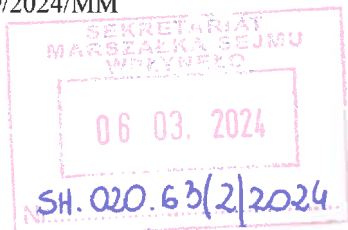
KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.com.pl, http://www.krs.com.pl
tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00, tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 29.02.2024 r.

SIB//9/2024/MM

Szanowny Pan
Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo dotyczące przedstawienia opinii do projektu zmiany ustawy o spółdzielniach rolników, w imieniu Krajowej Rady Spółdzielczej przekazuję Panu Marszałkowi poniższe stanowisko.

W założeniu, ta **nowa forma spółdzielni - traktowana jako przedłużenie gospodarstwa rolnego** - miała pomóc drobnym wytwórcom wprowadzać na rynek produkty rolne i żywność pochodzące z ich gospodarstw rolnych, w tym z tzw. „małego przetwórstwa”, poprzez rolniczy handel detaliczny oraz sprzedaż bezpośrednią (sprzedaż przydomowa, sprzedaż na targowiskach oraz w obrocie lokalnym i krajowym - prowadząc własne sklepy, wstawiając swoje produkty do innych sklepów lub sprzedając je przez Internet). Niestety, według danych KRS od czasu uchwalenia ustawy w 2018 roku **powstały jedynie 3 spółdzielnie rolników** (wykaz przekazujemy w załączeniu). **Główne powody braku tworzenia spółdzielni rolników** Krajowa Rada Spółdzielcza zaprezentowała w swoim stanowisku z dnia 15.02.br. jako odpowiedź na zapytanie Biura Analiz Sejmowych – dołączamy do pisma.

Główną propozycją nowelizacji ustawy jest zmniejszenie minimalnej liczby osób wymaganych do założenia spółdzielni rolników, z dotychczasowych **10 członków na 4 członków**. W wielu przypadkach zmniejszenie minimalnej liczby członków może pomóc w założeniu spółdzielni, natomiast stanowi to jedną z kilku głównych barier ich tworzenia zawartych w w/w opinii KRS do BAS dołączonej do niniejszego pisma.

W odniesieniu do przedłożonego projektu zmiany ustawy **proponujemy następujące, naszym zdaniem najważniejsze zmiany, aby powstawało więcej spółdzielni rolników:**

1) **Art. 21 ustawy** – proponujemy następujące brzmienie:

„Art. 21. W ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 716, 1579 i 1923) w art. 7 ust. w pkt 15 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 16 w brzmieniu:

„16 budynki i budowle lub ich części oraz zajęte pod nie grunty, wykorzystywane wyłącznie przez spółdzielnię rolników lub związek spółdzielni rolników na działalność określoną w art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia o spółdzielniach rolników (Dz. U. poz.), stanowiące własność albo będące w wieczystym użytkowaniu **lub oddane do użytkowania** spółdzielni rolników lub związkowi spółdzielni rolników, które prowadzą działalność jako **małe przedsiębiorstwo** w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
Lp. 1
SPS-PP.020.63.10.2024
Data wpływu 01.03.2024r.

niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1)."

Proponujemy objęcie zwolnieniami podatkowymi spółdzielni rolników będących **małymi przedsiębiorstwami** tj. do wysokości obrotów **10 mln euro rocznie**. Takie rozwiązanie wprowadzałoby większe zachęty do tworzenia spółdzielni rolników, której członkami będą również osoby prawne (np. spółdzielnie dysponujące możliwościami magazynowymi). Pozwoliłoby tworzyć podmioty bardziej konkurencyjne, mające większą skalę gospodarczego działania, przeciwdziałając tym samym kryzysowej sytuacji rolników na rynkach rolnych, w warunkach postępującej globalizacji oraz napływu tańszych produktów rolnych i żywności z Ukrainy. Zawarte w projekcie ustawy zwolnienie podatkowe ograniczone wyłącznie do mikroprzedsiębiorstwa jest istotną barierą tworzenia i rozwoju spółdzielni rolników.

2) **W art. 23 ustawy – ust. 2** proponujemy następujące brzmienie:

„2) w art. 17 w ust. 1 po pkt 49 dodaje się pkt 49a w brzmieniu:

„49a) *dochody spółdzielni rolników w rozumieniu ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników (Dz. U. 2018, poz.2073, z późn. zm.) prowadzącej działalność jako **małe przedsiębiorstwo** w rozumieniu załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1), pochodzące ze sprzedaży produktów rolnych lub grup tych produktów, lub ryb, ze względu na które spółdzielnia rolników została założona, wyprodukowanych w gospodarstwach lub działach specjalnych produkcji rolnej jej członków.*”

Objęcie zwolnieniem z podatku od dochodu spółdzielni rolników będących małymi przedsiębiorstwami jest uzasadnione, z powodu rosnących trudności w konkurowaniu na rynku z większymi podmiotami. Postępująca globalizacja i zmiany na rynkach rolnych jednoznacznie wskazują, że zwolnienie z podatku od dochodu dla spółdzielni rolników ograniczone do mikroprzedsiębiorstwa oraz pomocy de minimis, nie jest wystarczającą zachętą do tworzenia spółdzielni rolników. Dane gospodarcze, w tym dane z rynków rolnych wskazują, że mikroprzedsiębiorstwa są wypierane z rynku przez większe podmioty gospodarcze.

Rozszerzenie zwolnienia podatkowego będzie również pozytywnie wpływać na gromadzenie przez spółdzielnie rolników rodzimego kapitału oraz większy dostęp do środków kredytowych, niezbędnych do rozwoju, poprzez realizację potrzebnych inwestycji. Stanowić to będzie jednocześnie wsparcie dochodów rolników, co obecnie i w kolejnych latach będzie jednym z głównych zadań Władz Centralnych oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

z wyrazem szacunku

dr inż. Mieczysław Grodzki

Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej

Załączniki:

Opinia KRS dla BAS z dnia 15 lutego 2024 r.

KRAJOWA RADA SPÓŁDZIELCZA

NACZELNY ORGAN SAMORZĄDU SPÓŁDZIELCZEGO

00-013 Warszawa, ul. Jasna 1, Skrytka pocztowa 16
e-mail: krs@krs.com.pl, <http://www.krs.com.pl>
tel. +48 22/596-43-00, +48 22/596-45-00, tel./fax +48 22/827-43-21

Warszawa, dnia 15.02.2024 r.

SIB/SP/6/2024/MM/EJ

Szanowny Pan
Przemysław Sobolewski
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na otrzymane zapytanie o liczbę działających spółdzielni rolników oraz potrzebne zmiany w systemie wsparcia tych spółdzielni, w związku z trwającymi pracami nad zmianą ustawy z dnia 4 października 2018 r. o spółdzielniach rolników, Krajowa Rada Spółdzielcza przekazuje poniżej odpowiedź.

W założeniu, ta nowa forma spółdzielni - traktowana jako przedłużenie gospodarstwa rolnego - miała pomóc drobnym wytwórcom wprowadzać na rynek produkty rolne i żywność pochodzące z ich gospodarstw rolnych, w tym z tzw. „małego przetwórstwa”, poprzez rolniczy handel detaliczny oraz sprzedaż bezpośrednią (sprzedaż przydomowa, sprzedaż na targowiskach oraz w obrocie lokalnym i krajowym - prowadząc własne sklepy, wstawiając swoje produkty do innych sklepów lub sprzedając je przez Internet). Niestety, według danych KRS od czasu uchwalenia ustawy powstały jedynie 3 spółdzielnie rolników (wykaz przekazujemy w załączeniu).

Główne powody braku tworzenia spółdzielni rolników:

- brak wsparcia na tworzenie i rozwój spółdzielni rolników, w tym na pokrycie kosztów administracyjnych,
- brak wiedzy wśród rolników o warunkach tworzenia i działania spółdzielni rolników,
- problemy w zebraniu 10 chętnych rolników do założenia spółdzielni rolników,
- brak dedykowanego wsparcia dla mikro i małych spółdzielni w ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027,
- brak zwolnień podatkowych (z podatku od dochodu oraz podatku od nieruchomości) dla spółdzielni rolników mających status mikro i małego przedsiębiorstwa, bez ograniczenia do pomocy de minimis,
- brak promocji i upowszechnienia informacji nt. spółdzielni rolników i roli jaką one mogą pełnić w poprawie dochodów rolników.

Większość z w/w barier (których pełny katalog jest obecnie znany) KRS zgłaszała już na etapie prac nad uchwaleniem w/w ustawy w latach 2017-2018, w tym w szczególności zwolnienia podatkowe oraz brak wsparcia na pokrycie kosztów administracyjnych spółdzielni w pierwszych latach jej działania. KRS przekazywała wówczas swoje uwagi m.in. do MRiRW oraz Komisji Sejmowych (wybrane stanowiska dołączamy do niniejszego pisma). Obecnie główną propozycją Wnioskodawców przy nowelizacji ustawy jest zmniejszenie ilości osób wymaganych do założenia takiej spółdzielni, z dotychczasowych 10 członków na 4 członków. W wielu przypadkach zmniejszenie minimalnej liczby członków może pomóc w założeniu spółdzielni, natomiast

stanowi to jedną z kilku głównych barier ich tworzenia. Projekt zmiany ustawy, który obejmuje również zmiany w proporcjach udziałów w spółdzielniach rolników powołanych przez osoby prawne, nie wspomina o żadnych instrumentach wsparcia dla tej formy działalności, poza dotychczasowym zwolnieniem z podatku od dochodu oraz podatku od nieruchomości, ograniczonym do wielkości pomocy de minimis. Należy podkreślić, że tworząca się spółdzielnia nie posiada zazwyczaj nieruchomości i budynków, jak również znaczących dochodów, a w związku z tym w początkowej fazie działalności obecne zwolnienia podatkowe są przepisem „martwym”, jeśli chodzi o wsparcie tworzenia tych spółdzielni.

Rolnicy chętni do zrzeszenia się w spółdzielni rolników **nie otrzymują żadnego wsparcia, choćby na pokrycie kosztów administracyjnych** związanych z uruchomieniem i zarejestrowaniem spółdzielni, z czego mogą korzystać np. grupy producentów rolnych i organizacje producentów. **Proponujemy, aby tworzenie spółdzielni rolników i jej rozwój w pierwszych 5 latach działalności było wspierane kwotą 50 tys. zł rocznie przy minimalnej ustawowej liczbie członków spółdzielni (po zmianie ustawy) oraz 100 tys. zł rocznie przy 10 i więcej członkach.** Potrzebne jest także **dedykowane wsparcie tych spółdzielni w ramach programów pomocowych.** Obecnie spółdzielnie rolników chcąc uzyskać środki na inwestycje, muszą konkurować z innymi podmiotami - w tym z dużymi spółkami kapitałowymi - w ramach konkursów na uzyskanie wsparcia z działań Planu Strategicznego WPR 2023-2027 na realizację inwestycji. Potrzebne są więc **konkursy na udzielanie dotacji wspierających inwestycje dedykowane mikro i małym spółdzielniom.**

Jednocześnie, aby spółdzielnie rolników mogły powstawać, potrzebne jest **wprowadzenie zwolnień podatkowych (z podatku od dochodu oraz podatku od nieruchomości) dla spółdzielni rolników mających status mikro i małego przedsiębiorstwa, bez ograniczenia do pomocy de minimis oraz szeroka kampania informacyjna oraz działania szkoleniowo-doradcze dla rolników oraz osób zajmujących się tą tematyką.**

Mając powyższe na uwadze uważamy, że bez kompleksowego usunięcia w/w barier w tworzeniu i rozwoju spółdzielni rolników, nie będą one powstawać lub ich powstawanie i rozwój będą marginalne. Obecna sytuacja kryzysu na rynkach rolnych, w związku z głębokim spadkiem dochodów rolników w wyniku napływu tańszych produktów rolnych i żywności z Ukrainy oraz aspiracje tego kraju do członkostwa w UE, wymusza zmianę podejścia, celem poprawy dochodów rolników, aby mogli przetrwać na rynku.

Z wyrazami szacunku

dr inż. Mieczysław Grodzki

Prezes Zarządu
Krajowej Rady Spółdzielczej

Załączniki:

Wykaz spółdzielni rolników

Stanowisko KRS z dnia 05.06.2018 r. do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stanowisko KRS z dnia 12.06.2017 r. do Przewodniczącego Komisji RiRW Sejmu RP

Wykaz Spółdzielni Rolników powstałych po uchwaleniu Ustawy z 2018 r. o spółdzielniach rolników - baza KRS stan 31.12.2023 r. (na 15.02.2024 bez zmian)

Lp.	nazwa	nr krs	województwo	miasto	ulica	poczta	kod pocztowy
1	SPÓŁDZIELNIA ROLNIKÓW GRÓJEC FRUIT	0000794232	MAZOWIECKIE	Grójec	ul. Mogielnicka 28	Grójec	05-600
2	SPÓŁDZIELNIA ROLNIKÓW LUBELSKA PORZECZKA	0000973111	LUBELSKIE	Dęba 187		KLEMENTOWICE	24-170
3	RAWICKA SPÓŁDZIELNIA ROLNIKÓW	0000856498	DOLNOŚLĄSKIE	Skokowa	ul. Dworcowa 1 A	Skokowa	55-110

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl

www.krir.pl

KRIR/JM/285/2024

Warszawa, 12.03.2024 r.

Pan Jacek Cichocki
Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo Pana Ministra z dnia 16 lutego 2024 r., znak: SPS-WP.020.63.7.2024, przy którym przekazano do konsultacji społecznych *poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników*.

Wprowadzenie zmiany w ustawie o spółdzielniach rolników, ustalający liczbę udziałowców do czterech jest dobrym zamysłem, jednak, może być niewystraczający do tworzenia spółdzielni. Dlatego w kontekście realizacji celów projektu, proponuje się wprowadzenie możliwości utworzenia spółdzielni rolników przez trzech rolników. Może to wspierać bardziej efektywną działalność dla spółdzielni przy jednoczesnym zachowaniu zasad współdecydowania.

Przedstawiając powyższe,

Pozostaję z poważaniem

PHOTOKS
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH
WIKTOR SZMULEWICZ

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-WP.020.63.11.2024

Data wpływu 13.03.2024r.

SĄD NAJWYŻSZY

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 11 marca 2024 r.

BSA I.021.5.2024

SEKRETARIAT ZŁOY SZEFA KS

L.dz. DS. 1804.36.2024

Data wpływu 14.03.2024

Szanowny Pan

Jacek Cichocki

Szef Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 16 lutego 2024 r., znak SPS-WP.020.63.7.2024, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1093), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag do *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników*.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS-WP.020.63.13.2024

Data wpływu 15.03.24r.

Z poważaniem,

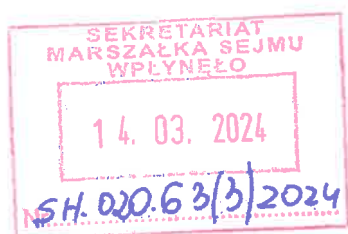
WZ.

SSN Wiesław Kozielowicz
Prezes Sądu Najwyższego
kierujący pracą

Izby Odpowiedzialności Zawodowej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Warszawa, 14 marca 2024 r.

Robert Telus
Posel na Sejm RP
Klubu Parlamentarnego
Prawo i Sprawiedliwość

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Jako reprezentant wnioskodawców *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach rolników* informuję Pana Marszałka, że przedmiotowy projekt ustawy o nie będzie miał wpływu na sektor finansów publicznych (budżet państwa) w tym na budżety jednostek samorządu terytorialnego, nie tworzy dodatkowych obciążeń dla rolników ani przedsiębiorców oraz jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt ustawy wywołuje także pozytywne skutki społeczno-gospodarcze.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. *SPS-WP.020.63.12.2024*

Data wpływu *14.03.2024r.*

Z wyrazami szacunku,

